

Akbank 37. Günümüz Sanatçıları Ödülü Sergisi

Eser Bilgileri

AHU AKGÜN

Altta Kalan-4
Tuval üzerine yağlı boya
190 x 410 cm
2018

“Altta Kalan-4” (2018), “İçinde yaşadığımız duvarlar bir anda yok olsalar nasıl yaşıyor olurduk?” sorusundan yola çıkarak yaptığım ve çocukluğumuzda oynadığımız “altta kalanın canı çıksın” oyununa işaret eden, poliptik serimin dördüncü parçası. Seride karakterlerin bu oyunu oynamak için bir araya gelişlerini, üst üste yığılışlarını, düşüşlerini ve oyunu uzaktan seyredişlerini görüyoruz.

“Altta Kalan-4”, oyunu oynayan, üst üste yığılmış, kadrajdan taşmış insan kütlelerini dışardan izleyen, belki onlara doğru gelen belki de onlardan kaçan karakterlerin betimlenmesidir. İnce metal profil üzerinde dengede durmaya çalışırken düşmemek için birbirlerinden güç almak zorunda kalanların yaydığı tedirginlik bizleri izleyendense izlenen yerine koymaktadır.

CEMİL TOPRAK

Ev II
Video, loop, 4'28''
2018

Çalışma yaşadığım coğrafyanın tarihsel süreçteki hazin öyküsünden ilham almaktadır. Videodaki halı, sınırları belirli bir alana gönderme yapmaktadır. Halı, ‘evi’ çağrıştırdığı gibi bir kültür nesnesi olarak da belli bir bölgeyi temsil eder. Halı üzerindeki köpeklerin bu halı şiddetin ‘motif’ olma durumuna işaret etmektedir.

Yaşadığımız coğrafya, içerisinde çok zengin bir kültür birikimini barındırırken aynı zamanda da şiddet olgusuyla sürekli iç içe olmuştur. Bu, halı üzerindeki ‘kavga’ gibi absürd bir konudur. Tarihsel süreçte şiddet, adeta bu coğrafyanın motifi haline gelmiştir. Aynı zamanda şiddet olgusu, gündelik yaşam içerisinde trajik ama bir o kadar da ‘normal’ karşılanan durumdur. Halı üzerindeki mücadele bu durumun ironik bir betimlemesidir. Çalışmada köpeklerin ne çekiştirdikleri görülmemektedir. ‘Görülemede’ aynı zamanda, sıradanlaşan ve sonu gelmeyen bir döngünün parçası olan şiddetin anlamsızlığına gönderme yapar.

ÇAĞLA VERA KILIÇARSLAN

İsimsiz
Heykel, ahşap, metal
110 x 110 x 80 cm
2019

Eşyada ayaklar hem yere basarak eşyanın zeminle temasını sağlayan hem de onu yerden yükselterek zeminden ayıran parçadır. Ayaklar aynı zamanda eşyanın taşıyıcı unsurudur. Bir evdeki yatak ayakları, orada ikamet edenin bedeninin izini sürebileceğimiz parçayı taşır. Bir evdeki dolap ayakları, orada ikamet edenin imlerinin izini sürebileceğimiz parçayı taşır. Eşyaların sadece ayaktan ibaret olduğu bu evde öznenin neliğine dair göstergeler bulunmaz. Bu durum evin eşyaları için de geçerlidir. Bu evde eşyaların üst platformları bulunmadığından eşyaların mecralarının ne olduğu belirsizleşmiştir. Çeşitli ve farklı işlevleri olan eşyaların ayakları kendilerinden ibaret kalarak eşit bir düzleme gelmiştir.

DİLARA ÖZÜÇELİK

İsimsiz
Kağıt üzerine mürekkep, suluboya, füzen, pastel, tebeşir
150 x 230 cm
2019

Düş gücünün ürettiği zihinsel görüntülerin resimsel önerilere dönüşümü söz konusudur. Bu duyumsanan inşa, algısal mekânı bozuma uğratan; çarpık, bulanık, üst üste binmiş görüntülerin yanı sıra ruhsal imge tasvirine dönüşen bir pratik halini almaktadır.

Monokrom siyah, transparan katmanlar aracılığıyla, beyaz kağıdın üzerine yapılan ve ardından bozuma uğrattırılıp, parçalanan, tanımlanamayan ve mekan sınırlarını zorlayan görselleri açığa çıkarır. İç içe geçen belirsiz geometrik formlar, yaşanan iç ve dış dünya arasındaki çatışmanın birer aktarımı haline gelir. Tekrarlayan iki boyutlu formlar ve bazen kullanıldığı 'grid'ler sürekliliğe ve sınırsızlığa atıf yapmaktadır. Ayrıca malzemenin çeşitliliği, yüzeydeki doku ve hareket zenginliği resmin aurasını güçlendirerek izleyiciyi yoğun temas kurmaya iter.

Resimlerdeki mekan deneyimi aidiyetsizlik, yabancılaşma meselesiyle ilişkilendirilmektedir. Bu durum bireyi çevreleyen dünyaya mesafeli bakışın bir uzantısıdır ve distopik bir kurgusallık barındırır. Bu nedenle burada yaşamsal olandan kopuk kimliksizleşen yeni bir mekan anlayışını okumak mümkündür.

EGEMEN TUNCER

Ara Evrende Bir Yapı
Video, loop, full HD, 3D animasyon, 08'35''
2019

Çalışma, erken dönem modernist cumhuriyet mimarisi örneklerini araştırma konusu yaparak zaman ve mekan algısını incelemeyi amaç edinmiştir. Aynı zamanda günümüzün yaygın tavırlarından olan mimari restorasyonlar ve replikalar aracılığıyla gerçekleştirilmek istenen bir tarih ve şehir tahayyülü maket ve temsil arasındaki ilişki üzerinden irdelenmektedir.

Bugün pek çok sergide maketlerle karşılaşmaktayız. Bu maketler kimi zaman daha önce meydana getirilmiş yapıların küçük ölçekli temsillerini sunarak geçmişin izini taşıırken, kimi zaman ise henüz hayata geçmemiş tasarıları görselleştirerek gelecek zamana ait bir öngörü sunmaktadırlar. Bu bağlamda bir ön bilgisine vakıf olunmayan herhangi bir maketin geçmişe mi yoksa geleceğe mi atıfta bulunduğu net anlaşılabilir değildir. Böyle bir ara form olarak değerlendirilebilecek maketler, toplumsal belleğe kazınmış ancak şu an için eski statüsünü yitirmiş ya da tamamen ortadan kalkmış mimari yapılar ile kurduğumuz ilişkide ironik bir işlev görme potansiyeline sahip olduğu düşünülebilir. Günümüz İstanbul'unda bu konuda ön plana çıkan yeni AKM projesi ve Eski Likör Fabrikası replika projesi örnek verilebilir. Eskiye yeniden inşa etme sırasında kitle ile paylaşılan iki ve üç boyutlu görselleştirme yöntemleri aynı zamanda eski olan orijinali de anma sırasında başvurulan temsil yöntemleriyle paralellik göstermektedir. Bu algı sapmasından beslenen çalışmanın esas sorunsalı bu mirasların ne kadar toplumlar tarafından içselleştirildiği ile alakalıdır.

Özellikle Türkiye modernizminin tamamlanmamış, yarım kalmış bir proje olarak konumlandırmaya çalışan bu işler, bir yandan bir türlü sahip olunamayan tarihin görsel ve sayısal mumyalamasını yapmaya çalışırken bir yandan da tasarım görselleştirilmesi olarak geleceğe uzanan ütopyik bir bakış sunmaktadır.

ENGİN ÜMER

Canavarlaştırma Stratejileri
A4 kağıt üzerine mürekkepli kalem, 12 parça
2019

Canavarlaştırma stratejileri ilksel olana, melezliğe, farklılık kadar aynılığa, bedensel olana, kafasız olmaya dair poetik bir önermedir. Beden, en kolay ulaşılabilir gerçekliğimiz ise onunla oynamak ve özneyi canavarlaştırmak ona biçilen ideallere kısa devre yaptırmaktır. Toprağı eşelemek, yemek, içmek, dokunmak, mutlu olmak, mutsuz olmak, arzulamak... Bu seri bir kereliğine başkası olmaya, başkalaşmaya, fantezi mekanında hayal kurmaya ve sadece diğer canlılar gibi yaşamaya dairdir. Bu yüzden kafalar ve gözler canavarlaşır (bilmeyi unutmak ve hissetmek adına), beden canavarlaşır (diğerinden fazla olmadığını hissetmek adına), ayaklar ve eller canavarlaşır (kavramanın her zaman kolay olmadığını anlamak adına)...

H. ESRA OSKAY-MALİCKİ

Bir Başkadır
Video, 16'48''
2019

«Bir Başkadır», ilhamını Ayten Alpman'ın seslendirdiği 70'lerde meşhur olan aranjman şarkısı «Memleketim» den alır. Zaman içinde değişen anlamları içinde bir yandan eve duyulan özlemi bir yandan da bu özlemin ağırlığıyla gerçekliğinden koparak idealize edilen bir ana vatan fikrini sembolize eder bu şarkı. Kültürün demografisinin yoğun bir göç dalgasıyla dönüştüğü bu günlerde memleket ve dışarı, biz ve onlar ayrımlarının nasıl biçim değiştirdiğine odaklanan çalışma, Youtube'a yüklenen yurt dışında yaşam konulu videoları inceler. Alpman'ın sesiyle özdeşleşen ve aslında «biz»e çok dışarılardan gelen bir Yahudi ezgisine yerleşen «Memleketim» şarkısına benzer bir şekilde aidiyet duygusunun içindeki yabancılik fikrinin, aidiyete sıkı sıkı tutunduğumuzda elimizde kalan bir yabancılığın izini sürer. Birbirini tekrar eden, kendi kendiyi çelişen, bir ifadeyi diğeriyle çökerten bir silsile içinde dışarıya ve içerisine dair duyguları aktaran video, aidiyetin «bir başka» yeri olarak dışarıyı, dışarıda kalanları, ait olmanın şiddetini ölçmeye çalışır.

HAZAL ÜNSAL

Seslerin Çarpışması
Enstalasyon
2 adet cep telefonu
2019

Sanatın insan, toplum ve mekân ile kurduğu ilişki her dönem sanat eserinin dinamiklerini oluşturmuştur. Ancak 1990'lı yıllardan itibaren insanlar arası ilişkilerin doğurduğu yeni mekanlar teknolojinin gelişimi ile sınırlı bir hale gelmeye başlamıştır. Modernizmin zaman-mekân üzerine kurduğu diyalektik teknoloji ile yıkıma uğramıştır. “Seslerin Çarpışması” isimli çalışmada bu diyalektik, izleyici aracılığı ile tekrar gündeme gelmekte ve mekânın içerisinde olan “an” ses aracılığı ile mekâna sonuz bir döngü ile yayılmaya devam etmektedir. Nicolas Bourriaud'ın altını çizdiği “ilişkisel estetik” kuramı izleyicinin de sanat eserine dahil olması ile geleneksel mekanların dışında, insanların ve etkileşimlerinin oluşturduğu yeni alanlar yaratmıştır.

KADİR KAYSERİLİOĞLU

Dikefobi
Tek kanallı HD video, 11'24''
2019

Dikefobi, üniversiteden hocam ve iki öğrenci arkadaşımı katılımcı olarak seçtiğim bir proje. Birlikte kendi korkularımız ve “adalet korkusu” anlamına gelen Dikefobi kavramının yaşadıklarımız ile

ilişkinini tartıştık. Bu konuşmanın ses kaydı alındı. Bu kaydı kullanarak tartışmanın sanal bir versiyonunu oluşturdum ve yaşananları başka bir uzamda yeniden canlandırmış oldum.

Korkular itiraf edilip paylaşıldıkça, mevcut hoca öğrenci hiyerarşisini oluşturan toplumsal roller belirsizleşiyor. Tartışma adalet kavramına gelerek, bir kurum olarak adaletin ezici yoğunluğu ve bu kurum ile iktidar bilgisi arasındaki ilişki tartışmaya açılıyor. Tüm bunlar doğru bilginin işlendiği varsayılan başka bir kurum olan akademi içinde, hocayı da dahil ederek yapılıyor.

Videoda ise bu konuşmalar cansız bir doğanın ortasında, protez gibi duran sanal temsillerimiz tarafından seslendirilmekte. Tartışmanın yeniden kurgulanmış bu "modeli", izleyiciyi öznenin mevcut gerçeklikteki durumunu sorgulamaya ve alternatif toplumsal modeller hayal etmeye teşvik ediyor. Tartışılanlar ve cevapsız kalan sorular son sahnede (müzik ve mizahın gücünü kullanarak) izleyiciye aktarılıyor.

LARA LAKAY

Çok Pratik Sanat Terimleri Sözlüğü
[şimdi herkes sanatçı olduğuna göre herkes için]
Video, 2'23"
2019

"Görünüşe bakarak yargıda bulunmayanlar yalnızca sığ kişilerdir. Dünyanın gizemi görünenlerdedir, görünmeyenlerde değil."

Oscar Wilde

Meksika'nın Tijuana şehrinden Amerika Birleşik Devletleri'ne girmek için halk, metal duvarı aşarak sınırı geçmeye çalışır. Meksika polis güçleri, yakaladıkları göçmenleri gözaltına alır, Amerikan güçleri göz yaşartıcı gazla müdahale eder.

Göçmen karşıtı politikalarıyla - ve daha birçok (buraya uygunsuzluklar yerleştiriniz) ile Trump geçtiğimiz aylarda duvar onayını alamayınca, acil durum ilan eder.

İka, devam eder.

—

Özellikle avangart ve feminist sanat akımlarında da denk gelinen sanat terimleri, ve sanat, çağa yerleşir. Sanat moda, moda sanatçıdır. Artık herkes 'sanatçı'dır.

Baudrillard'ın metastaz olarak adlandırdığı aşırı enformasyon ve üretimsiz tüketim, doğaçlamalı bir 'sanatçı' karakteri yerleştirmesine dönüşür. Peki modern insan, sivil eyleminde çağdaş sanat camiasının içine karışınca ne olur?

Sanatçı politize ve hassaslaştırılmış, hümanist, 'hak'lı ve hatta romantik değerlerini, tüketim toplumunda nasıl bayağı ve boşaltılmış sosyal medya karakterine dönüştürür?

—

Çağdaş sanatın politize biçim ve içeriğini Susan Sontag nasıl değerlendirirdi?

—

Hayatta kalmak, sonsuz bir *process* sanatıdır.

LARISSA ARAZ

Bastığın Yerler
Enstalasyon
Fotoğraflar 90 x 120 cm
Harita 100 x 70 cm
Kitap, günlük
2019

Bastığın yerler..."Dido Sotiriyu'nun "Benden Selam Söyle Anadolu'ya" adlı yarı kurgusal kitabından yola çıkarak yaratılmış bir yerleştirme işidir. Yerleştirme varolmayan bir arşivin kaydını tutma çabasıyla kitabın baş kahramanı Manolis Aksiyotis'in Birinci Dünya Savaşı'nda gittiği Amele Taburları'nı konu almaktadır. İş kendini üç soru üzerinden var etmeye çalışmaktadır. Harita neyi gizler neyi gösterir? Bir fotoğraf ne zaman arşivsel döküman haline gelir? Bellek anlatısı ne zaman tarih yazımına dahil edilir?

MELTEM KOÇAK

Tek Gün Tek Doz
Enstalasyon
Mavi mürekkep ile doldurulmuş şırınga
12 x 22 x 10 cm
2019

"Tek Gün Tek Doz" isimli çalışma, değişen yaşam pratiklerimizin otonom bir yapıya dönüşmesi sorunsalı üzerine kuruludur. Tek doz olarak damar yoluyla sunulan ve afrodizyak etkisi yaratan bu yapı, bireyi kaotik bir dünyadan kurtarır. Bu bağlamda bireyi yeniden kurgular; ancak bu kurgu distopik bir gerçekliğin yansımasıdır.

MERVE VURAL

Operasyon
Video, 6'39"
2019

Hayatta kalma çabamız, zamanla birlikte bizi farklı davranış şekilleri geliştirmeye itiyor. Bunlardan biri de "güzel görünme gerekliliği". Yaşlı ve mutsuz görünmenin yeri olmadığı bu zamanlarda

aşırılıkların sınırları zorlanıyor. Her türlü imaj yozlaşmasının yer aldığı sosyal medyada, güzelliğin tüketildiği bir ortamda bir ünlünün, online olarak paylaştığı yüz germe operasyonu ile karşılaştım. Bu görüntünün bana düşündürdüğü şeyler olan askıda kalmışlık, gerdirmiş arzular, sadist ve saplantılı bir şekilde biçim verilen kimlik ve bu şekilde hayatta kalmanın bizi evirdiği tuhaf hal beni bu video performansı yapmaya yöneltti.

Burada yüzümü ipler ile gerilmelere, gerdirmelere karşı gelerek makyaj yapmaya, gerçek yüzümü saklamaya ve kendimi bir kez daha olmadığım biri haline sokmaya çalışıyorum. Kendi görüntümü ne kadar koruyor, ne kadar dönüştürebiliyorum? Yeniden biçimlendirildiğim halimle ne kadar kabul görebilmeyi bekliyorum?

NUMAN ERDİNÇ

2 Yaka 1 Arada "Abla-Kardeş, İçeri-Dışarı, Kadın- Erkek"
Enstalasyon
Gömlek üzerine el dikişi
80 x 140 cm
2019

Abla-kardeş ikili yapılan bu çalışmada cezaevinin içerisinde ablasının gönderdiği gömleğine, dışarıda örme eylemiyle müdahalede bulunan sanatçı, ablasıyla beraber iki yakayı bir araya getirmeleri hem içeri ve dışarının geçişliliğini hem de abla-kardeş bağını güçlendirmiştir. Abla-kardeş aralarındaki bu ikili yolculukta; engel, mesafe ve hesaplanamayan zamanın içerisinde, kendileri için yeni bir zaman metodu oluşturmaktadırlar. Geçmiş şimdi ve burada.

OSMAN SADİ TEMİZEL

Tarihin Kara Deliği
Fotoğraf, 9 adet 60 x 40 cm
2018-2019

Kölelik çağlar boyu çeşitli şekillerde var olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu döneminde Afrika'dan getirilen ve imparatorluğun dağılmasından sonra da kaybedilen topraklardan mübadele ile Türkiye'ye göç etmeye zorlanan insanlar günümüzde topluluk olarak varlıklarını ve geleneklerini korumaktadırlar. Bu çalışmada İzmir ilinde ikamet eden Afrika kökenli Türk vatandaşlarının sahip oldukları meslekler ve toplumsal konumları fotoğraflanmıştır.

ÖZGE YALACAK

Bir Şey Üzerine Tez
MDF üzerine gold ve siyah marker kalem
200 x 240 cm

2019

Hem sanatçılığa hem de para kazanmaya bir eleştiridir. Fernando Pessoa'nın Anarşist Banker kitabına gönderme yapar. Hayatın zorunluluklarına bir eleştiridir. Özgün figürlerle bir "hikaye tezi" yazılmıştır.

SEMİHA BETÜL YILDIZ

Annemin Askerleri
Estalasyon
Saç, kavanoz, parafin
93 x 75 x 20 cm
2019

Yabancılaşma bireysel ve toplumsal sürecin birlikte ortaya çıkardığı psikolojik bir sorundur. Temelinde insanın özü ile varlığının çelişmesi yatmaktadır. Bu durum her bireyde farklı travmatik durumlara sebep olmakla beraber kendi benliğinden kopma başka biri olma içinden bulunduğu durumdan çıkmamamanın etkisiyle kontrol altına alınmış olmanın acısını içerisinde büyütür yaşamasına sebep olmaktadır. Koruma içgüdüsüyle yapılan davranışlar özellikle aile içerisinde bireyin ötekileşmesine neden olmaktadır.

SEMRA DOĞAN AK

1989 Büyük Gezinti
Video, 02'27''
2018

Video çalışmamda (Büyük Gezinti), aynı anda üç video çekimi kullanılmıştır. Sol yanda Todor Jivkov'un Bulgar Türklerinin artık göç edebileceklerine dair yaptığı basın açıklaması dönüyor, sağ tarafta Turgut Özal'ın mecliste yaptığı konuşma görülmektedir. Ortada ise, her iki diyalog ve siyasi restleşmeye rağmen Naim Süleymanoğlu'nun Seul Olimpiyatları'nda Dünya ve Olimpiyat Rekorları kırma sahnesi görülmektedir. Jivkov'un elindeki kağıdı okurken başının dikey hareketine karşılık, Özal'ın meclis konuşmasında sağ ve sola yaptığı baş hareketi birbirine tezatlık yaratmaktadır. Jivkov'un baş hareketleri adeta Bulgaristan'ın kapalı toplum yapısının görünümü olurken, Turgut Özal'ın baş hareketleri onun liberal kimliğini yansıtmaktadır.

Tüm bu siyasi çekişmeler, diyaloglar, atışmalar, laf atmalar arasında Naim Süleymanoğlu'nun iltica talebi siyasetin sıcaklığını daha da arttırmıştı. Naim Süleymanoğlu'nun her iki video arasındaki dikey hareketi ile adeta Rönesans resim düzlemindeki kompozisyon kullanılmıştır. Naim Süleymanoğlu'nun halteri kaldırdığı an Leonardo'nun *ideal adamı* (Vitruvius Adamı) olmaktadır. Bilindiği üzere Leonardo'nun Vitruvius adamı, doğa ile adamın bütünlüğünün birleştirdiği *ideal*

oranlar kanunudur. Naim Süleymanoğlu ise, günümüzün ideal adamı olmuştur. Kendisine *Cep Herkülü, Dünyayı Taşıyan Adam* lakapları ile küçük bedenine rağmen sahip olduğu güç ile post-modern dönemin Vitruvius Adam'ı olmuştur.

SUPER NORMAL

LICK JOB

Enstalasyon

3D animasyon video, tek kanallı, loop, 41", 2019

Tuz Objeler, tuz üzerine epoksi kaplama, 2019

Dil Kitabı, dijital baskı, 11 x 20 cm, 2019

İnekler tasarladı. Endüstriyel hayvancılık düzeninde standart ölçülere uymaya zorlanıp tek tipleşen inekler, ortaklaşa ürettikleri biricik objelerle kendilerini var ediyorlar. Kendileri için tasarım yapan hayvanların dışında, insanlar için tasarım yapmaya başlayan bir hayvan ırkı geliyor. Dillerini tasarım aracı olarak kullanan inekler eşsiz tuz objeleri tasarlıyor. Böylece faydalanabileceğimiz bir özelliklerini daha keşfediyoruz ve bireyselleşmeye başlama çabalarını yine kendi lehimize çeviriyoruz.

UFUK AYDIN

Papier de Damas

Kağıt üzerine baskı, mürekkep, renkli boya

75 x 105 cm

2019

"Papier de damas". Yani şam kağıdı. Üzerinde yazan Arapça yazılar, günlük yaşamda karşılaştığım fobik tutumlar doğrultusunda esere başlama noktamı oluşturuyor. Daha sonrasında kağıdın üzerindeki yazanları araştırdığımda da yine aynı şekilde nasyonel söylemlerin olduğunu gördüm. Orta kısımdaki boş kısım ile insanların tüketim alışkanlıklarının altında yatan sistematik olguyu düşündürmeye teşvik ediyorum.